

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica ishaja 1., 10. in 20. dné vsacega mesca na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 3 glđ., za pol leta 1 glđ. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 glđ. 60 kr. in na pol leta 1 glđ. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik. izide Danica dan poprej.

Tečaj XV.

V Ljubljani 20. sušca 1862.

List 9.

Terpljenje Jezusovo.

III.

Potok Cedron zdaj prestopi,
V vert Getzeman' mólit gre;
Grehov vsih gnjusobe, ropi
Vsih ljudi ga zdaj tišé;
Grešne Eve zadolženje,
In do časov zadnjiga
Vse človeško pregrešenje
V vsih podobah ga obdá.

„Posedite,“ učencam pravi,
„Tú, de jez grem mólit tje;
Pa molite, de v skušnjavi
Zdaj ne onemagate.
Duša moja vsa žaluje,
Smertno težo že terpi!
Vsak naj torej z mano čuje,
De serčnosti ne zgubi.“

Teža grehov ga pobije,
Za ktere terpel bo;
Že mu pot kervavi lije,
Iz obraza na zemljo.
Britka žalost dušo peče,
Vidi že derhal močno;
Zadnja za-nj že ura teče,
De pastir udarjen bo.

Vzdigne ga molitev svéta,
Na kolena se spusti;
Trikrat prosi še Očeta
Iz sercá ponižnosti:
„Če se more kelh ogniti,
Ljubi Oče! usliši me!
Če pa le ga moram piti,
Volja tvoja zgódi se!“

Vsi učenci pa zaspijo,
Zmaga slabo jih meso;
Vsi na duhu oslabijo,
Jezus sam terpi serčno.
Volji se uda Očeta,
Kelih prejme mu poslan';
Spiti za rešenje sveta
Hoče že ga drugi dan.

Ker človekovo natoro
Pot kervavi oslabi;
Pošlje Oče mu podporo
Angelove pomoči.
Jezus pokrepcan vstane,
Smerti že se ne boji;
Enajstere, vse zaspano,
Z móčnim glasam izbudi.

„Več ne bote mógli spati,
Ura je prišla za mé!
Bliža se, ki hoče izdati
Sam me grečnikom v roké.“
Reče, — z enajstermi vstano,
Gré izdajavcu sam naprot';
Naglo pred derhaljo plane
K njemu Juda lókarjot.

Juda izdaja kuševaje
Straži Jezusa v roké;
Enajsteri trepetaje
Vsi ostrašeni bežé. —
Straža pelje pred sodnike
Jezusa nedolžniga;
Tje pred grečnike velike,
Sodit Narsvetejniga. —

Ana prvi oprasuje
Po nauku Jezusa;
Od resnice le pričuje,
Vender Malh udari ga!
Tud na Kajfovim dvoriših
Se kaj žalniga zgódi:
Jezusa pri sodnji hiši
Peter trikrat zataji.

Pred Pilata je postavljen
Jezus že zasramovan;
Zaničljivo kralj pozdravljen
In nevernikom izdan.
Ne poslušajo resnice,
S ktero jim odgovori;
Le dolžijo ga krivice.
Ki nikolj je storil ni!

premerlosti in jo spet z novim kinčam opletuje, namreč rastline poganjajo in kalijo razni cvet, ter od blagih solnčnih žarkov ogreti pecelji polagama mnogoteri sad na svojih šibkih pogonjkih nosijo, da bi se v potrebi pomagalo in pa napolnile žitnice premožnih; ravno tako tudi mati katoliška Cerkev zdramljuje to dobo svet iz njegoviga nečimerniga spanja k novimu življenju dušniga veselja, obširno razjasnjuje s prižnic otemnjeni človeški razum in odpre zaklade nebeške milosti, da bi okinčala tako duše in jih umnožila z zalsuzki za zaželeno neumerjocnost.

Napovedovaje vam, predragi Naši otroci v Kristusu! štirideset postnih dni leta 1862 v prerojenje duha in v ozdravljenje smertne dušne bolezni, je Naš namen, ta predmet tako izpeljati, da bo v prid tako vašemu telesu kakor duši, in pa primeren Našimu svetimu uredu: zato pa mislimo, da le po Svoji dolžnosti delamo, če vam kot apostoljski poslanec oznanjamo slavo Božjiga kraljestva, kot evangeljski pastir pozovemo ovčice v Kristusovo ovčarnico, in kot delivec Božjih skrivnost povabimo verne kristjane na svatbino našega Odrešenika in Gospoda Jezusa Kristusa.

Vam, ki vas apostelj (Ef. II. 19–22) imenuje tovarše svetnikov, in ki ste zarod Božji, vam se spodobi govoriti o zveličanji kraljestva Božjiga in razlagati slavne zmage našega Kralja, kateri je pred osemnajst sto leti razvil zastavo večne premage v tistim mestu, ki je že več kot pred tisoči let bilo izvoljeno, pri Davidovim rodu ohraniti žezlo, pred katerim se poklanjati so mogli vsi narodi. Gospod nebes in zemlje je blagovold pokazati svojo Božjo pricujočnost v jeruzalemskim tempelju in krila kerubinov so bile podoba prestola Vsemogočniga; pa Božja služba po posvetni udanosti in puhilo hrepenenje po posvetnim kraljestvi izvoljeniga ljudstva razserdi večniga Očeta, ki poslavlši svojiga edinorojeniga Sina na svet pre naredi stari Sion v častito pokopahse pričakovaniga izraelskoga Mesija in živo zaželeniga vsih narodov; neko drugo mesto pa omisli za sv. sedež Njega, ki bo postavljen Odrešenikov namestnik vladati narode z Božjo pomočjo. Objokoval je in bo do konca sveta Izrael razrušenje svojiga ediniga tempelja in morivno smert njegoviga kralja, s ktero se je na kalvarskih visavah omadeževal, ga za vselej iz domovine iztira po vsim svetu, in nikjer ne najde prostora, vtemelhti samovladno narodno kraljestvo. Vender pa le sam izraelski Bog je pravi Bog vsih narodov, ki je zavergel kervave darove, in ki hoče posvečevan biti od izhoda do zahoda z nekervavo daritvo Jag-njeta Božjiga, ki se je darovalo na lesu sv. križa za zvečanje vesoljniga sveta. Besedo Božjo, ki je v Judeji svoje kali pognala, on hoče razznantiti vsim narodom, in glas judovskih oznanovavcov umejo v

J U R N A L,

po milosti Božji in apostoljskiga sedeža
teržaško-koparski škof
duhovstvu in vsim vernim zveličanje in blagoslov
v Gospodu!

(Svobodno po laškim izviru. Poslano).

Škofje imajo navado, svete štiridesetdanske postne dni vernim katoličanam napovedati, de bi se oni k Bogu povernili in njegovo razžaljeno veličanstvo spet potolazili. Kakor spomladje zbudi zemljo iz zimske

svojih domačih jezikih Partjani, Medjani, Elomljani, Frigijani, Egipčani, Krečani, Arabci in Rimljani. (Djan. ap. II.) Ker pa ni mogoče vsih pozemeljskih narodov v enim samim tempelju zediniti, da bi se v njem deležne storili Gospodovih blagodarov, je bilo neogibno potrebno nekako drugači Vsemogočnemu pokloniti molitve in želje, in sicer povsod, kjer koli bivajo pravoverni kristjani. In glej! vtemeli se za to splošno potrebo Cerkev, ki ji ne gore in ne morja mej ne delajo, in ktera v svoji neizmerni obširnosti sploh vse narode obsega, ter visokost njenih zidov tika na nebo. To prečudno poslopje je tako umetno izdelano, de človeška modrost nikakor ne more zapopasti skrivnostne zveze te stavbe, ki je tako terdno na skalo postavljena, de vse peklenske in še manj posvetne moči ne morejo omajati stebrov tega veličanskega zidanja. Vi predragi otroci! že umete, de ta obširni in veličastni tempelj ni le kakšna zidava iz mnogih zemeljskih kamnov, peska in apna; temuc dno omenjeniga tempelja je vera sv. Petra, ki je bil apostelj, od samiga vstanovnika Jezusa Kristusa izvoljen, de bi za vse čase pri njegovih naslednikih ostalo višje duhovstvo in odpiralo in zapiralo s ključem nebeskiga pooblastenja vrata sv. poslopja in ga varovalo kot edini stan ovac in jagnjet, ki so po vesoljnem svetu raztrosene, zato ker on je bil izvoljen vesoljni pastir. Po prečudnim naklonu Božje previdnosti je ta veliki mašnik in pastir vstanovil svoj sedež v Rimu, in ravno s tem je bila v tem mestu vtemeljena Cerkev, ktera ovenčuje vse narode in ljudstva, kajti važnost Kristusoviga namestnika obsega vse čase in kraje sveta. Zraven prestola rimskih cesarjev se je postavil stol apostoljskiga učenstva in med tem, de se pod cesarskim žezlam ves svet trese, se pod pastirsko papeževo palico ljudstva učijo po zapovedi sv. evangelija vesti se; med tem, de s Kapitola povelja germé, premagane sovražnike v sužnji jarem kovati in pluje dežele pod njegovo oblast morati, se oznanuje iz Katakomb ali grobnic prostost Božjih otrok nesrečnim sužnjim peklenskiga kneza. Kolikor bolj pa snovna oblast paganstva oterpnuje, toliko bolj krepost kristjanstva razsvitluje človeško rodovino, in kakor sovražnik, trepetaje de ne bi otepen bil, v ponočni temoti pobegne iz bojiša, kjer bi se mogel s svojim napadnikom poskusiti, ravno tako so se natihama umikale armade zmagovitih cesarjev od bregov reke Tibere, de bi prostor storile levitiškemu ali duhovskemu vojaštvu, ki ga vodi namestnik Njega, ki se imenuje knez miru, kralj pohlevni, in Bog usmiljenja. „Kristus ni prišel na svet,“ poje Cerkev v praznik razglašenja Gospodoviga, „prisvojiti si zaslužnih kron, temveč podariti večne.“ Po besedah sv. Fulgencija (v 5. nagovoru prej omenjeniga praznika) „se On ni rodil, de bi bojeval premagoval vladarje, temuc de bi umorjen premagal, ne de bi nasledval vladne kneze, temuc de bi svet verin storil.“ On je toraj Gospod nebes in zemlje, pred obličjem tega vsemogočnega Sodnika se hudodelnik hrepeni skriti, in jezi njegovi, ki pravično obsodi, uteči krivični. In po tem takem se toraj lahko zapopade, de ne morejo dalje si nasproti stati gizdavi oblastnik tega sveta in pa ponižni pretehtnik posvetniga vedenja, prederzni zatiravec človeštva in pa hrabri branivec zdihajoče čednosti, ponujavec posvetniga veselja in pa svarivec s smertjo.

Ni toraj nikakorsén čudež, de se je Rim prostovoljno izročil v sedež sv. Petra, kateri po papežih v imenu in pa po namestni oblasti nebeskiga Zveličarja brez vsiga ovinka oznanuje resnično besedo sv. Duha, očitaje svetu greh, v kteriga je zakopan, in

prepričuje ga zanemarjene pravice mu napoveduje sodbo, ki pahne v večno terpljenje kneza teme in pa njegove slednike (Jan. 16, 8), ki ukazuje pozemeljske oblasti spoštovati in pokorsino skazovati vesoljnemu Vladarju gledé na besede sv. pisma, ki pravi: „de moramo bolj Boga, kakor pa ljudi poslušati.“ (Djan. ap. 5. 29.) Ni se na dalje čuditi, de keršanski Rim, ki je postal središe duhovske prednosti, si je le samo z vero pridobil tako oblast, ki si jo je kadaj paganstvo ali neverstvo samo z orožjem obvarovalo, in de je rimska Cerkev kot mati in učnica vsih pravovernikov v Kristusu, kakor omenijo očetje IV. lateranskiga zbora, po Božji previdnosti poglavarstvo čez vsako drugo oblast. In ravno zato je Rim zastran svoje verne visokosti, neprimeren za stolno mesto cesarjev, postal papežev sedež, stol resnice, po kteriga razsodbi se je ravnala človeška umetnost v svojih verskih zadregah, sodiše pravice, kteriga modri sodbi so knezi kakor tudi podložni s spoštovanjem svoje zadeve zročevali, pribežališe milosti za vse tiste, ki so jih ali vest ali pa nadloga primorale tamkej ali usmiljenja ali pa pomoči iskati. Zatoraj pa, naj bi se tudi še to pripetilo, de bi se pervak duhovskiga vladarstva ali sveti Oče papež kamorkoli iz Rima preselili, ali naj bi jih tudi lesičje djanje zakopalo v zalostno ječo kake terdnjave, kakor se je že drugo dobo godilo, Oni se le vender zmiram zvali bodo rimski papež, edini pravi naslednik sv. Petra, ki je Rim z lastno kervjo zaznamnjaj, sedež Kristusoviga namestnika, kar za vse spričuje njegov grob v vatikanskim poslopju.

Dve sto milijonov katoličanov ne bo zastran resnice nikdar družiga učenika poslušalo, zastran pravice nikoli družiga varha iskalo, nikdar se do družiga tolažnika obrnilo, nikoli družiga vesoljniga pastirja častilo, razun Njega, ki se po vsi pravici imenuje Kristusov namestnik. In kaj hoče li Rim brez papeža biti? — Mesto! ki že objokuje in bi gotovo objokovalo pustobo svojih gričev in nesnago svojih hiš prav tako, kakor Izrael razdjanje svojiga Jeruzalema; in obrop papeževiga Stola ne bi še izhajal za obleko njegovih roparjev! Morebiti pa, se Nam bo ugovarjalo, de učenec se ne smé drugači vesti, kakor njegov učenik uči, namreč: „Kdor ti plajš vzame, mu tudi suknje ne brani, in kteri vzame, kar je tvojiga, ne tiraj nazaj“ (Luk. VI. 29—30.), in ravno po tem zgledu de bi tudi namestnik nebeskiga Učenika potpežljivo se v obrop svoje hiše mogel dati, ne pa se zoperstaviti, če ravno se mu krivica godi. — Gotova resnica! tako vedenje slavi Kristusoviga učenca, in kteri izmed takih stoji na pravim mestu, tudi ne bo drugi v dopolnovanji tega nauka: — ali rimski papež so tudi nar viši duhoven Kristusove Cerkev in ko oskerbnik Božjih zapoved ne morejo drugači, razun kakor tatú preklicati tistiga ki krade, in nepravičniga tistiga, ki se polasti leškiga blagá. Kaj pa, de smejo Oni podati svojo lastno mošnjo tolovaju, ki jih napade, in ga nekaznovaniga pustiti, ki si po sili prisvoji njihovo osebno lastnino; vender pa, kakor bi bil tisti deležen tatvine, kteri bi dovolil, de bi prederzni napadnik v miru vžival posestvo svojiga gospodarja, tako tudi sveti Oče papež ne morejo nikdar pravičniga oklicati posestva tistiga, ki se je obogatil z lastnino vsih pravovernikov, to je, sv. rimske katoliške Cerkve, ktere očinstvo ni lastnina papežev, temuc hranilo pobožnih darovavcov, novi zaklad, položen na grob sv. Petra od Kristusa samiga po tistih, ki jih je vodila zvezda zveličanja, skazat v Rimu svojo vdanost Njemu, ki ima v svoji roki ključé nebeskiga kraljestva; zaklad enak tistimu iz zlata in iz dragih, lepo

dišečih, s katerim so nekdanj modri od jutra, pripeljani po čudoviti luči nove zvezde, okinčavali zibel novoporojeniga Kralja in Zveličarja svetá. Aposteljnové besede (I. Kor. VI. 10) se ne bodo nikoli nehale ponavljati: „Ne tatje, ne lakomniki, ne roparji, ne bodo deležni nebeškiga kraljestva?“ Na te besede bodo zmiram zvesto poslušali verni kristjani svete matere katoliške Cerkve, ker so prepričani, de je to sploh gotova resnica, kar oznanuje Kristusov namestnik raz stola apostoljskiga učenistva. In tega nauka se bodo držali Evropejci, Afrikanci, Amerikanci, ki imajo v edinosti svete vere svoje občinsko središe rimsko papeštvo; in kakor le ena sama in tista vera more objeti Lahe in Angleže, Francoze in Nemce, Slovane in Gerke, prav tako bodo tudi sploh vsi narodi in sicer vedno spoznali le eniga samiga kot praviga naslednika sv. Petra, na kteriga je zidal Kristus svojo Cerkev, oni bodo branili njegovo prostost pred vsako posvetno oblastjo in ne bodo nikdar dovolili, de bi se njegov stol po kaki posebni narodnosti zlikal, in tega zato ne, ker on mora prav tako lastnina vsih biti, kakor tudi vsi enako pravico do ljubezni svojiga vesoljniga Očeta imajo. Zatorej pa ravno sv. Oče papež nimajo nikakoršniga strahu pred serdam minljivih mogocnikov, se ne prikupujejo psujoči derhali, temveč se neomagljivi ustavijo svojim izdajcam. Oni so skoz in skoz prepričani, de ga ni ljudstva, ktero ne bi z neizrečenim veseljem sprejelo Kristusoviga namestnika, de je ni dežele, kjer ne bi od radovanja ukaje sledile ovčice svojiga preblaženiga Pastirja, in rade bi mu iz svoje volne tkale sukno za njegovo obleko, de ni je hiše, ktera ne bi pripravila slovite gostije svojimu prečastitimu gostu. Taka-le je slava papištva, taka-le moč, ki brani apostoljski Stol, tako-le papeževo veličanstvo, ki ga samo nebo varuje in ga bo varovalo do konca sveta.

(Konec nasled.)

Obletni spomin

bratovšine sv. Cirila in Metoda.

Naša sv. mati, katoliška cerkev ni bila še nikolj brez sovražnikov, in tudi ne bo do konca sveta; oni so nasprotni vetrovi, kateri čelnič sv. Petra preganjajo, so tisti sovražni valovi, ki v terdno skalo nepronehoma terkajo, na ktero je Kristus svojo cerkev pozidal. Sovražniki svete cerkve so pa tudi vernim smodeči ogenj, ki loči žlindro od čistega zlata; malovredni odpadejo od pravovernih kakti pleve od lepe pšenice, se pa tudi veliko dobrega zernja po takih viharjih spet najde in poshrani v Gospodovo žitnico, ki se je bilo že pozgubilo. Tako nas Bog poskuša, jeli smo dobra pšenica, ali smo čisto zlato?

Naj serditejši nasprotniki sv. katoliške cerkve so bili pa in so razkolniki (staroverci) in krivoverci, kateri edinost svete cerkve, mrežo sv. Petra tergajo, naj bi čedalje več vernih duš skoz pretergano mrežo v globočino peklenškega brezna potonilo. Hočejo prijatli sv. Petru pomagati, in pretergano mrežo sv. cerkve popraviti, hitro sovražni razkolniki svoje zobe pokažejo, ter si vse prizadenejo, verzle le večo storiti, če bi jim bilo mogoče. To bitko resnico nam dogodivšina bratovšine naše prav očitno kaže, ter nas uči, de nebeško kraljestvo silo terpi, in de le oni ga dosežejo, ki si veliko za-nj prizadenejo.

Kedar se je lepa množina verlih Bulgarov pred dvema letoma v naročje naše svete cerkve povernila, in so jim sv. Oče papež Pij IX. viši pastirja Jožefa posvetili, hitro so serditi razkolniki prečastitega novega nadškofa bulgarskega zasačili, in skrivaj v ptuje

kraje odpeljali, tako jaderno, de ni sluha ne duha od njrga, naj bi se dopolnile Jezusove besede: „Bom udaril pastirja, in ovce čede se bojo razkropile.“ Bog pa tega veselja sovražnim razkolnikom ni dodelil; drugih pet škofov gerskih se je v naročje katoliške cerkve z množino vernih povernilo, češ, de je lanskega leta v mestu Drinopolji na Bulgarskem dvanajst hudobnih gerkov katoliškiga bulgarskega mašnika Sorghi-ta z bodalom napadlo in tako ranilo, de je svoje življenje sklenil. Gotovo be nedolžno prelita kerv seme novih povernjencev. Le pridno molimo!

Hujše ko se razkolniki za svoje zmote upirajo, serditejši ko tekoči voz povernjenja nasprotniki svete edinosti zavirajo, krepkejši morajo pravoverni katoličani odkrušenim bratom stezo lepo poravnati in jim ljubeznjivo pomagati, kar se po nasi sveti bratovšini godi. V to pomoč budijo sv. Oče Pij IX. v posb-nem razpisi svoje vérne, in so naredili v Rimu iz kardinalov stanoviten zbor, ki naj za jutrokranjo cerkev skerbuje, ter si prizadevajo, de se gerska cerkev juterna z latinsko zedini. De hoče dobri Bog to prizadevanje naše blagosloviti, in ločeno cerkev juterno z rimsko-katoliško spet podiniti, nam priča pobožni mašnik, ki v Carigradi v velikem uboštvu živi, pa tudi veliko dobrega dela, sosebno odločene duhovne cerkve juterne v katoliško cerkev sprejema. V mali kajzici v poglavitnem mestu prebiva, pa prijazno jih pod svojo streho vzeme, ktere serditi razkolniki zadél povernitve preganjajo. Braterno s temi pregnanci svoj borni živež deli, in Božja previdnost ga ni zapustila, naj si ravno osobni svet njegovega apostoljskega djanja ne pozna. Lepo njegovo pismo, ki ga je lani nekemu prijatlu iz Carigrada v Pariz poslal, bode gotovo tudi nas oveselilo, in se tako-le glasi:

„Čas je že, de Vam in vsim tistim svojo obljubo dopolnim, ki resnično slavo Gospodovo in veličastno zmago njegove sv. cerkve želijo. Pa poprej kakor Vam svoje misli razodenam, ktere s to svojo družinico za delo vérnega pordnjenja imam, menim de Vam bo všeč, ako popisem, kaj se je po Vašem odhodu godilo.

Niste se pozabili, kako rečna je moja prebivalšnica in vsa njena priprava v Carjmgradu. Vidili ste gerskega škofa in njegova dva mlada duhovna družeta, ki so razkolništvo popustili, in se pripravljajo svojim deželanom resnico naše svete vere oznanovati; pod eno odejo so pri meni spali. V tih rečeh se še ni kaj premeno; nismo si česar omislili, ne pertiča, kajti ne premoremo denarja. Taki, ktere nam Gospod po svoji milosti brez zaluzenja našega pošlje v naročje sv. katoliške cerkve, vzamejo za dobro, ako koscek kruha v živež dobijo, in hodi Bog hvaljen, mi smo zdravi in zadovoljni. Trikrat se nam je že pripetilo, de nismo zvečer vedili, kaj bomo jutri jedli; pa naš dobrotljivi Učenik nas ni pustil lačnih; saj je poznal našo slabost in ljubezen do njega. Za drugo se pa naše reci veselo razsnovajo. Dva druga mlada gerka (razkolnika) sta tudi k meni došla; in ko sta spoznavo naše sv. vere v moje roke položila, zdaj že nad pet mescov v drugem kraju pri iskrenih katolicanih prebivata. Nisim ju mogel med serditimi razkolniki pustiti, ker sim spoznal, de sta polna vére in ljubezni, dobro podučena, in vsaki po pet jezikov zna; in ker sta polna gorečnosti, bota o svojim časi pomagala tudi drugim povračevati se. Mogel sim ji sprejeti, ali pa divjim valovom prepustiti, kajti nista drugega zavetja imela. Bodi Bog hvaljen! v zaupanji na njegovo usmiljenje sim ju ohranil, in tako nas se je sedem po številu narastlo. Na to je prsel še neki

arhimandrit (viši gerških menihov), in zdaj je nas osem. To malo število se je lotilo važnega in velikega dela razkolnike povracati, in glej, kako obilno je Bog našo prvo poskušbo poblagoslovil!

Ko smo prvi vlak storili, smo tri gerške škofe, šest redovnikov in dva diakona pridobili. Vsi ti so po dovoljenji našega nadškofa lepo, ponižno prošnja sv. Očetu poslali, naj jih v sv. katoliško cerkev sprejmejo, ter jim oblast in pa pomoč dajo, pravo vero tudi drugim gerkom razkolnikom oznanovati. Ta prošnja in pa spoznava vere je pravo mojstersko delo, in ravno na listim parobrodi se danes v Rim pelje, na katerem to svoje pismo Vam pošljem. — Ako mi zamorete v čem pomagati, in je sveta volja Božja, pomozite mi. Nimam denarja, in celo toliko ne premoremo, de bi poštnino za to pismo plačal, in ne vem, kaj bomo nocoj večerjali. Bog je vsegamogočen in ves dobrotljiv; naj Vas torej preveč ne skerbi naša sila, kojo poznate; na njega se zanesem in sim miren. Ravno kar je prišel spet neki gerk (razkolnik) k meni, naj bi ga v naročje katoliške cerkve sprejel; ne vem še, kaj bi mu rekel; kedar to pismo dokončam, se bova pogovorila. Reč Bulgarcev dobro napreduje. Mojih dveh bulgarskih učencov smo ednega za mašnika, in drugega diakona posvetili.“

Apostoljski mož, ki to piše, si prizadeva razkolnike vsakega naroda v naročje matere sv. katoliške cerkve voditi, sosebno pa o sedanjem časi za Bulgare skerbi, kterih lepo število uči in za maštvo pripravlja. Ravno se čita vesela novica iz Carigrada, de se je v Drinopolji in njegovi okolici zopet okolj 8000 Bulgarov s sv. katoliško cerkvo sklenilo, in de se več okolie nagiba, se z nami poediniti, ter lepo priča, de usmiljeni Bog sklenjene molitve in prizadetve svojih služevnikov blagoslavlja. Vse to nas opominja in priganja naj, ne prenehati, ampak še serčnejši moliti, iskati in pridobiti še več bogoljubnih bratov in sester sv. Cirila in Metoda, ki naj pomagajo, de bo skorej en hlev in en Pastir.

Kar naše domače društvo tiče, se je tudi preteklo leto število družnikov in družnic veselo pomnožilo. Pristopili so vsi duhovniki družbe Jezusove, ki pri sv. Andreji na Koroškem prebivajo, pa tudi množina katoličanov linske škofije na gornjem Avstrijanskem. Bog daj, pa ljuba devica Marija, de bi se naša pobožna družba prihodnje leto toliko pomnožila, de bi množina naših nasprotnikov srečno zmagala! Naše mogočno orožje so molitve, milošnje in pa nekervave daritve svete maše. — Naša sveta, rimsko-katoliška cerkev pa je čversto sadonosno drevo, za potokom milosti Božje vsajeno, ki neprenehoma med nami zeleni, cvete in obilno sadja rodi, ako mu skerbno prilivamo z molitvami in z dobrimi deli; vse druge krive vere so suhe veje in malovredne odraslike, ktere se prej ali slej posušijo, v ogenj veržejo in zgorijo; le one, ki se o pravem časi v krilo svoje matere, sv. cerkve povernejo, spet ozdravijo; prijazno jim torej roke podajajmo. Skerbno in zvesto se pa tudi mi drevesa prave, edino zveličanske cerkve deržimo, de nas sedanji posvetni viharji ne odtergajo, in goljufni preroki ne omotijo; nevaršina je velika, kakor veliko je lažnjivih časnikov in zapeljivih prijatlov. Ne pozabimo naj veči svoje nezaslužene sreče, kajti smo pravoverni kristjani — katoličani. Za to srečo se Bogu naj lepsi zahvalimo, ako po bratovšini sv. Cirila in Metoda odločnim sestram in bratom v naročje naše sv. cerkve pomagamo. Anton Slomšek.

Rogata smešnica za post.

Znano je, kdor se v postnim času dopuščeniga polajšanja poprime, de ne smé mesnih in ribjih jedil ob enim uživati; manj znano je, de morajo taki ob prilajšanih dnevih tri očenaše in čišenamarije moliti; skorej nič nekterim ni znano, de petki in sabote v štiridesdanskim postu niso prilajšani dnevi, in de kedar koli tudi skoz leto kdo ob petkih meseno jé, de smertno greši. Pomudimo se pa pri prvim primerljeji in poslušajmo kratek eksempel.

Nekimu pridigarju je bil listič na leco podmuznjen, v kterim ga je nekdo prosil, naj ga vender reši nekiga vestniga pomislika, tega namreč, ker vprašavec ne vé, če je polž meso ali riba in če se torej o postnih dnevih smé jesti ali ne? Po pridigi govornik listič na glas bere in potem reče: „Človek, ki mi je ta listič podložil, pomišlja, če je polž meso ali riba, in zastran tega želi mojo misel vediti. Šmém mu pač povedati, de polži se enaki ribam štejejo in se smejo torej jesti o postnih dnéh, samo to naj se varuje, de no bo tudi róg pojedel, utegnili bi mu potlej iz glave izrasti, in to bi bilo vse odveč, ker je že brez toga rogat ter mu par zalih volovskih róg molí iz glave.“

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Za imenovane kapele križoviga pota ob Rožniku ali kje drugej pri Ljubljani, ki ga nekteri želijo napraviti, je zraven v to odločene dedšine 400 gold. dosihmal blizo 500 gold. podpisanih, kakor slišimo, in nekte druge reči zastran dela so obljubljene. Ker so v ti reči naskrižne misli, bi bilo prav, de bi možje, ki imajo besedo, naravnost svojo misel razodeli, kako in kaj? in če bi se za to napravo odločili, de bi se potem primerin odbor zbral.

Iz Ljubljane. Častiljivi god slovenskih aposteljnov ss. Cirila in Metoda nam je zraven priserčne „obletnice“ v današnjim listu prinesel od več strani tudi novih udov za to silo koristno bratovšino. V nekim kraji na Gorenskem so se ravno v imenovani god zapisali: gg. šolski učenik ter organist in šolski pomočnik, cerkvene pevkinje, veliko število mladosti obojiga spola iz nedeljske in delavniške šole, blizo sto oseb. Vse na prizadevanje verliga šolskiga g. učenika, kakor se nam dozdeva. Kakor se naša bratovšina razširja in molitev množí, tako tudi razkolniki v zmiraj večjim številu prestopajo v naročje svoje mile matere katoliške Cerkve. Očitin blagoslov Božji je nad to bratovšino.

Z Gorenskega. (Prijazna beseda o 4. zvezku novih slovenskih cerkvenih pesem.) Novica, da dobili bomo v kratkem 4. zvezek novih slov. cerkvenih pesem, je gotovo v radost vsim, katerim je napredek našega domačega s pobožnim duhom navdanega slovstva pri sercu. Še z večjim veseljem pa gotovo navdaja to naznanilo taiste, katerim jo vodstvo cerkvenega petja v naši mili slovenski domovini izročeno. Zakaj namesti dosedanje težavne naloge, prepisovati pesmi iz raznih časniških listov mnogokrat, in potem zopet o vsaki potrebi zbirati sem ter tje raztresene papirje, bodo prihodnjic le bukvice v roke vzeti in vse bo opravljeno. Al eno besede, katera mi je že zdavnaj na sercu, pri ti priliki ne morem zamolčati. Tesno je namreč sklenjena z onimi tolikokrat že razodetimi blagimi željami, naj bi se razlegalo po slovenskih cerkvah, prej ko je mogoče, splošno petje v slavo Narvišjega. — Sprejeli smo po bukvicah in v poslednjih letih tudi po časnikih mnogo lepih pesmic, ktere so se s svojimi lepimi napevi vred urno vkoreninile med naš narod. Poznej pa vnovič izdane ali pa v bukvice prenatiskanje pesmi so dobile po popravljanji in predelovanji od pravega izvira različno podobo, kar splošnjemu cerkvenemu petju ni nikakor v pospeh. Ne govoril bi, ako bi že sam skusil no bil, da so peli na koru eno,

v cerkvi pa drugo po ravno taistem napevu; tudi to čutim, da so ljudje po cerkvi pri nekaterih pesmih tiho, katere so pred že včasih precej dobro poprijemali. Toraj ste zlasti gg. pesniki, katerih pesmi v 4. zvezku natisnjene pridejo, lepo poprošeni, pustite vsako predelovanje, ako ni to za stran slovniških ali pesniških pravil neogibljeno potrebno. Z Bogom!

Rodoljub Podratitovski.

Z Gorenskiga. „Wiener Kirchenzeitung“ v prikladi k 10. listu 5. sušca t. l. judam dobro levite bere, ter jim dokazuje iz njihovih sv. bukev, „Talmuda“, priseženo sovraštvo do kristjanov in ostudne zaničevanja do vsiga, kar je nam sveto in spoštljivo. Tako n. p. kerstno vodo imenujejo nečisto vodo, ali pa vodo napuha, sveto Hostjo imenujejo nagnjusin kruh. Kristjanam so pa od nekde vse hudo želeli in jih sovražili. Tako se bere v njihovih bukvah, de bo Izrael tačas rešen, ko Edom, to je, kristjan pogine. V večer pred praznikom velike spravo molijo judje: „Naj Bog pošlje nad kristjane in njihove kralje veliko vojsko. Naj pusti nad nje priti temoto, ktera bo terpela šest mescov, naj kristjane terpinčijo kužni torovi. Ako hoče Bog svojo jezo izliti, naj pripusti, de v Rimu punt vstane, de bo kralj končan. V svoji jezi naj Bog poglavarja „rimskiga pahne in tako svoje ljubljence jude poveliča. Gospod jim ne bo svojiga usmiljenja krutil.“

Se vé, de judje, kateri so odstopili od ojstriga judovstva (Reformjuden) v tej stari podobi po Talmudovo razodetiga (pozitivniga) kersanstva ne sovražijo, bistveno ga pa ravno tako sovražijo, kakor pred stoletji. Sovražijo pa zdaj kristjano tako, de jih v vnemarnost zapeljujejo, utrapajo in dražijo, de bi počasi po judovski razodeto kristjanstvo in duhovstvo studiti začenjali. Če so ravno prenovljeni judje (Reformjuden) Talmudove vraže popustili, pa vendar od svojiga sovraštva do kristjanov niso nehali ter jih še dvakrat toliko sovražijo, in to sovraštvo do vsiga, kar ima še kaj kersanske lastnije na sebi, je edina verska resnica (dogma) prenovljenih judov, česar se vsakdan iz njih časnikov lahko prepričamo.

Torej svetuje dopisnik „W. K. Z.“ de naj bi slavni državni zbor nikakor ne dopustil, de bi se judje pretresovanja v verskih rečeh vdeleževali ali pa celo pri sklepu glasovali, ker niso v katoliški veri podučeni, in ker jih njihova verska postava veže, kristjane neprenehama zaničevati, sovražiti, pa preganjati.

Radovedni smo slišati, kaj bodo sinovi Abrahamovi in njihovi svetniki na to rekli, ker se jim je šema z obraza potegnila. Razkačeni bodo pač hudo pikali, če bodo mogli.

S Černiga verha. L. A. Bral sim v Danici Vaš svet zastran dr. Knobleherjeviga spominka. De sim z Vami, čast. gospod, tiste misli, ktero ste nam naznanili, menim, Vam nar bolje dokazati, de Vam pošljem sledeče pismo ranjciga svojiga prijatla in sošolca dr. Naceta Knobleherja. Rajniki gospod je bil svojim sošolcam s posebno ljubeznijo vdan, tudi v daljnih krajih ni na nas zabil, pošiljal nam je iz svetih krajev, ktere je obiskoval, enkrat oljknih peresic z Oljske gore, drugokrat moljkov od ondot. Kako nas je rad imel, bote tudi nekoliko povzeli iz pisma, ki Vam ga pošljem. Izročim Vam pa pismo posebno iz tega namena: ko bi morebiti iz njega izlušiti utegnili kako zernco za namenjeni slavošpev. Kakor bote precej spoznali, je pismo prav Knobleherjev rokopis, besede mu gredo prav iz dna njegoviga preblaziga serca, piše kakor brat svojim bratom; toraj je pismo spoštopavno po vsaki ceni. Če bote iz pisma kaj porabiti ali drugim nasvetovati zamogli za slavošpev, to le Vaši modri sodbi prepustim, se vé, vse osebnosti, prosim, de bi le za se ohranili. Prav drago bi mi bilo, ko bi Vam s tim izročnim pismam kaj vstregel, čone, pa prosim, de mi te prijazue ponudbo, ko starimu znancu, ne bi zamerili *).

*) To pismo je v več ozirih tako tehtno, de bi šteli v velik pogrešek, ako bi ga občinstvu ne naznanili ter ne ohranili za

Iz Rima, 28. kimovca 1841.

Predragi prijatli!

Že sim tedaj v Rimu. — Deleč od svoje drage domovine, deleč od svojih preljubih prijatlov, starčev in bratov, deleč od Vas, Vi premili prijatli, ki mi je vse kaj težej od njih ločenimu biti, kakor sim si mislil, in pa ločenimu biti za vselej. Bil sim Vas vsih tako navajen, de so le z britkim sercam na vsaciga posameziga spominjam; vsaciga pogrešam zraven sebe, vsakimu imam kaj posebniga povedati ali pokazati, kar bi ga razveselilo in zvedrilo. Tolažim se pa, de je volja Najvikšiga, de sim mogel že zdaj v tako zgodnji mladosti zapustiti svojo domovino in vse, kar mi je bilo ljubo in drugo, če ima kaj iz mene biti. Človek so na ptujim spremeni, jako jako se spremeni, prijatli, in menim de nikjer ne tako kot v Rimu. Tukaj začne človek novo življenje. Tukaj najde človek prečudne umetne dela človeškiga duha v naj različnisi podobi, iz nekdanjosti in pričujočnosti, in vse so splaktane v naj lepšim soglasji. V postavnosti neštevilnih umetnij naj večih duhov si človek tudi v postavnosti pridobi. Od ogledne zmožnosti spodboden hoče človek razne skrivnosti predreti, napenja spominske strunice, čutila, ki so tako dolgo dremale v človeku, se očverstene zbudijo, kakor mladi pomladni dan v naročji jutranje zarje. Čuti se človek vsega noviga, povrača se sam v sé, misli kakor bi hotel vsega tega — bi djal — v sanjah že pomniti, in hoče ali noče, mora odpirati razne predale svoje glave in pridnosti, ter zaklade, ki si jih je o svojim učenji zbiral, precejal in hranil, vse zverstama razkladati in v novo precejati, jih še z drajšimi bogatiti in jih v novič spravljati za čas zetje. —

Tode, prijatli, kako me je rudičica sprehajala, ko sim hram svojiga spomina (reproduktivno hranise) odperl in v predale pogledal! o kako so bili prazni, — v večim delu le samo malo plev, le sem ter tje kak rejnat srebernik! O koliko časa in dela me bo stalo, prejden očistim, marsikaj zaveržem in z novim zamenjam, marsiktero okorno svinčeno v veljaven srebern denar zmenim. O tukaj spoznava človek v jasni luči svoj nič pri velikoumji slavni mož. O prijatli, dajte dobro obračati čas, ki Vam je dan; ne veste, kako se človeku v prid izhaja, kadar kaj vé, in ker ne veste, kaj vse Vam še utegne koristiti in v kakošne okolišine pridete, torej se vsega učite! —

Rad verjamem, de je povsod dobro, kadar človek kaj vé, — de je pa možu, ki hoče izobražen biti, tukaj v Rimu neogibno potrebno, imeti v posestvu obsežek iz venca vsih učenost, tega sim se prepričal. Tukaj so vede tako ena v drugo zatkane, de kdor je eni roko podal, mora drugi dati serce, in ostalim življenje posvetiti. Tukaj si nekdanjost in sedanjost roko podajate, umetnost in vera si zvestobo prisegate in medsebojno ljubezen do smerti ☉), in kakor biser se leskeče v njuni zavezi zgodovina kakor tretja. Kdor bi jih hotel s silo ločiti, nečloveka bi ga jez imenoval!

Ali predeleč sim zakermil v svoji gorečnosti, ker nimam namenjeno dans o rimskih biserih z Vami govoriti; drugo razmero imamo, o kateri se hocemo pomeniti, — zavezo prijateljstva. Vem, de kateri si bodi zmed Vas je že poprej od mene pisma pričakoval, tode do posamezniga kteriga do

zgodovino. Vidi se iz njega obširno Knobleherjevo izobražaje. globoka učenost že v prvih mladenških letih, in pa neki oginj, ki ga je z neustavljivo močjo in veliko silo za njegovim poklicam gnal, kteriga je imel v tako malo letih zveršiti. Ker pa to pismo še na druge zavraca, torej prosimo č. gg., ki jih imajo, naj nam jih izročijo; ako bi ne bilo vse za občinstvo, bomo le primerno razglasili. Iz ravno rečeniga razloga smo si tudi svesti, de nam, blagi gospod dopisnik, ne bote za zlo vzeli, ko smo ta posebni list občinstvu, zlasti predragi naši mladini v spodbudo naznanili. akoravno ste ga nam poslali le za osebno rabo.

Vr.

*) Ne pa tako, kakor po družih mestih veči del, ko učenost in umetnost kakor presestnici vero zapuščate, svojo zbegano pot hodite in svoje ljubivce poslednjic v časní nepokoj in večno nesrečo stermoglavite.

Vr.

zdaj nisim imel kaj pisati, za vse skupaj bi bilo pa pre-zgodaj. Menim, de zdaj ste vsi zopet skupaj, razun eniga, kateri je pa bližej Vas kot si kje domisljujete; sej sam en del človeka je na kraj navezan, blaži, lepši del njegov je prost, se visoko kviško povzdiguje, predira oblake in obzor in preleti vprék čez dežele in morja. Ne bom pa ostal le pri tih duhovnih obiskovanjih, za našo razmero, ki je združna (konkretna), so mi preveč posnete (abstraktne). Naznanjal bom Vam ob časih svojo osodo, ktero pa, Vas prosim, kolikor je moč, sami zase ohranite, v Ljubljani je veliko bobnic in trobent. Za A., ki mu ravno pišem, že vém, de bo pismo bolj skrivno ohranil; kaj ne L., Ti pač nisi mislil, de boš prvo pismo prejel od mene; zamoreš si pa to reč prav naravno in na lahko razlagati. Kaj ne, v Ljubljani smo hotli zmiraj vse po alfabetu imeti, torej sim si mislil, de ne vstane sum med Vami, zakaj de pišem enimu in ne drugimu, zakaj temu poprej in unimu celo ne pišem: tudi jez hočem svoje bivše verstnike, ki vse ljubim, po abecedi razverstiti, in jim tako po versti dopisovati. Ta red sim sam zase naredil, pa Bog ne daj, de bi ga hotel tudi Vam vsilovati, to bote že sami med seboj poravnali, če tudi po mnogih obravnavah (debatah), potem ko boš Ti g. K.! — sej ne boš zameril moji odkritoserčnosti, jeli de ne? — ko boš Ti ko razsodnik na klop stopil in z visoko reznostjo reč razsoditi blagovolil, de — mi Ti prvi odpisal bodeš; samo to Te prosim, delaj kratke čerke na papir, de ne bom preveč plačeval od pisma. Zraven tega mi bo pa tudi ljubo, ako sem ter tje kako osebno pismo od kteriga prejmem; tudi Vi mi bote dovolili, sem ter tje enako storiti, ako se zastran kake zadeve, ki ima bolj skrita ostati, enimu ali drugimu bolj na tanko razodenem, kakor ravno zdaj g. S. pišem. Tako pismo bom potem poglavitnemu pismu pridjal, ali pa posebej odpravil, ko bi imelo preveliko biti *). (K. nasl.)

Iz Gorice — ? — Navadno se v katoliških mestih že s prvim dnevom 40danskega posta postni pridigarji oglašijo in ljudem oznanjujejo resni čas sv. pokore. Naše mesto si po stari navadi za Lahe iz Italije pridigarja pozove, ki ima v veliki cerkvi večkrat na teden svoje govore. Letos pridiga o. Massimo, duhovnik iz kapucinskega reda, domá z Rimskega, mož še mlad in terdne postave, ravno ta, ki je l. 1859 imel tukaj postne pridige. Njegov čisti in krepki glas mora vsakemu dopasti, pa tudi spoznati se mora, da je gospodar talijanskega jezika. — Laškim pridigarjem sploh, posebno, ako se s ptujimi jeziki ne vkvarjajo, zgovornosti gotovo ne manjka, beseda se jim cedi iz ust kakor medica, in poslušavce svoje osipljejo z govorniškiimi cveticami. Zatorej pa se tudi velikokrat utegne pripetiti, da med poslušavci le nekteri bolj v taljansčini izurjeni pridigarja do čistega razumejo.

Marsikteri bo naših misel, da bi se za Gorico, lož mešanice, veliko več spodobilo, ako bi se postne pridige imele, če ne v furlanščini, saj pa v prosti talijansčini in to po domačih duhovnikih, nikar pa po stranskih v „obik-sani“ toškansčini. Toda svét, ki lupino rad grize in medico liže, hoče tako imeti, et quis contra torrentem?

Druge postne pridige so v farni cerkvi sv. Ignacija: slovenske vsaki petek, nemške vsako nedeljo in praznik. Oskerblijujeta jih domača duhovna.

Iz Gorice, 12. sušca. — ? — Ravno so beli dan zagledale: „Večne resnice v pogovorih, to je, prvi del 2ga zvezka misijonskih pridig za Slovence. Spisal F. J. Kafol, založil Karl Sohar, knjigar v Gorici. (Cena 80 soldov.) — Spisatelj je v novo s tem delam pokazal, da razume po domače um vedriti in v serce globoko segati. Kdor se je poprejšnjih ogovorov njegovih poslužil, bo gotovo tudi to naj novejšo priobčeno delo z veseljem in koristjo

prebiral. — Dalje se tiska 2gi del 2ga zvezka Kafolovih misijonskih pridig.

Z veseljem slišimo, da č. g. Kafol sadaj pridno spisuje in za natis pripravlja tudi „keršanske nauke za ljudske misijone. Bog daj srečo! Iz njegovih rok smemo zopet kaj izverstnega pričakovati. Serčno priporočamo temu gospodu, v spisovanji pridig in naukov nikar se ne utruditi, ker je za to kakor navlašč poklican.

Iz benetaške Istrije. Morebiti Vam ustrezem, če Vam od tukaj pišem? Kakor se povsod med Slovenci zmeram bolj duh keršanski oživlja, tako se tudi tukaj med nami. Nekoliko let sem se povsod cerkve popravljajo, lepšajo ali celo nove zidajo. Minulo leto je bila zidana in posvečena nova farna cerkev v Vertenelji, lepo popravljena v Lindaru, pred nekoliko časom v Materadi, v Kastelveneru, v Topolovcu i. t. d. Kar pa druge zaljave in poprave tiče, se povsod keršanski duh dobro oživlja, tako da ni skor farne ali kapelaniške cerkve, kjer bi se ne bilo pred malo časom kaj popravljalo ali omislilo, in to je toliko več hvale vredno, ker vsak dobro vé, de nekoliko let že je Istrija zaporedoma imela slabe leta. Znanje keršanskih resnic se čezdalje bolj razširuje, in tako vraže zatirajo v šolah in v cerkvenih ogovorih; vse bi bilo pa še veliko obilniši in dosti lepšega sadú, ako bi se ne silile preveč s talijansko kulturo talijanske napake med Slovence. Talijani dobro vedó, de Slovenci so bistre glavice in pameti, ne pa zabiti, kakor so si jih nekđaj mislili; zato pa tudi v šole le talijansko silijo, de bi tako Slovencev izbraževanje zaderževali, češ, naj se Slovenec tudi tukej svoje narodnosti ne zavé. Šole imamo skor v vsaki duhovni, kakor veste, pa veliko županov je zoper to, in veči del le iz nevošljivosti do Slovencev. Najde se, de ima slovenski duhoven šole in učí deca slovenski čitati, pisati in številiti, pa talijanski župan po vsi sili hoče, de bi deca samo talijanski se učile, ker slovensko, pravi, jim nikoli in nikjer nič koristilo ne bode. To je, taki župani hočejo, de bi duhovni deca le mučili, sebi in decam šole pristudili. Pa gorjé Slovence, kateri so v priložnosti se napák talijanske kulture naserkati, taki družega ne znajo kot talijanski kleti, kvartati in klafati. Evo ti je omike! Dalje ko je Slovenec od talijanskega mesta, pobožneje živí, in za gotovo vem, de v farah, kjer ni Talijanov, je mladost veliko bolj poštenega obnašanja, kakor okoli talijanske kulture. — Še bi več povedal, pa morebiti je že to preveč, zatorej naj bo danes to zadosti, ako je Vam ljubo, bom drugikrat kaj pisal. (Nam bo prav ljubo, prosimo! Vr.)

Pristavek. De je to le prerés, nam kažejo tudi sedanje laške kodercije in strašne rovarstva zoper Boga, vero, Cerkev in duhovstvo, zoper pravico in poštenost na Laškim in drugod; vender pa tega ni sploh „kultura“ kriva, ampak „napčna“, „brezvérna“, „Antikristova“ kultura, ali prav za prav „izraski“ kulture, bodi si ktere koli, zakaj resnica je, de dosihmal je vsaka kultura več ali manj taciga sadú rodila, „kjer ima namreč Bog cerkev, hoče tudi hudoba svojo kapelico imeti;“ in ko bi ne imeli zglede, de ravno izmed izobraženih ljudstev je med drugim dobrim tudi „nar več svetnikov“ razglašanih, nar več lepih bukev (zraven mnogih pohujšljivih) pisanih itd., zarés bi lahko sum do same kulture kteriga koli si bodi naroda imeli. Med pšenico zmiraj ljulika raste, in bati se je, de tudi slovenska kultura brez nje ne bo;“ toraj nikar čez tuje kulture same na sebi ne zabavljajmo, ampak čez napake in izrastke te ali une kulture, in previdno glejmo, de tudi naša kultura na napčne razpotja ne zabrede. Narodnosti so si namreč dandanašnji zmiraj hujši naskrižem, narodje se zmiraj bolj čertijo, kar je keršanstvu skoz in skoz zoperno in nasprotno. Olikani narodi iz napuha ne vidijo radi, de bi so njih sosedje v svojim jeziku izobraževali. Kakor lakomnik nikoli nima dosti, tako njim nikoli ni dosti ljudstev njih naroda, temveč ne de bi manjšini ali sploh manj olikanim tudi njih

*) Upamo, de sedANJI čas take reči nobenimu zadetih gg. nadležne niso, ako se priobčijo, ker škoda bi bilo jih v temnici pustiti, ko je vse mično in podučno. Kar bi bilo pa čisto osebno, se bo izpastilo. Vr.

lastno oliko privoščili, in jim k nji pomagali, jih le pogoltniti hočejo. To pa ni prizadevanje velikih narodov sploh, ampak njih napuhjenih samopridnežev, ki bližnjimu ne privoščijo, kar sami radi imajo. Narodi pa, ki jih drugi z zobmi grabijo in so jim kje do kolena že v ustih, se temu na moč ustavljajo, in tako vstajajo čezdalje hujski mednarodnostni prepiri, kateri sv. Cerkvi ne služijo v prid, ampak v škodo; dobro, kar Bog iz tega hudiga obuduje, utegne toliko biti, da bi se sedanje tako strašno razširjene napake olikanih narodov manj razširjale med druge bližnje narode. Vr.

Postnih bukev „Kalvarije“ je že 1300 oddanih, nar veči del s podobami, ktere pri premišljevanji in zlasti tudi pri bolnikih silno koristijo. „Le Jezusa in Marijo na podobah prav pogledati, že človeka gine in k pobožnosti vnema,“ ta glas se je od priprostih ljudi v neki gorenski duhovni slišal. To je lepo znamenje za slovensko ljudstvo, da vé tudi umetnost ceniti. Ker se v postu križev pot tako obilno po Slovenskim moli, torej ne bo odveč, opomniti, da zdaj — ob času velikonočnega obhajila — je posebno dobro in ginljivo, tudi tisti križev pot od sv. Obhajila ljudem nekterokrat voditi. Duhoven, ki so že poprej to pobožnost rabili, pišejo, da je to ljudem posebno spodbudljivo bilo. In kakor se je podal za praznik sv. Jožefa uni „za svetnike“ in za Šmarin uni Marije Device, enako se lepo prileže za veliki teden, zlasti veliki petek, tisti, ki je „za srečno zadnjo uro.“ Ker ljudstvo te bukve le bolj s podobami ljubi, se bodo v prihodnje v pol usnji še ceneje (okoli 1 gold. 50 kr.) s podobami dobivale.

Pesem Marii na Kalobji.

Nar lepši roža cvet poganja
Na sercu gore kalobske;
Ta zala roža brez nehanja
V nebeški zarji vtrinja se;
In roža imenuje se
Marija! sveto, slako ime!

Oj bodi vekomaj češeno
Ime presladko Materno!
Z nebeškim solncem razsvitljeno
Od dvanajst zvezd ovenčano;
Oj sladko ime! kdar slišim te,
Vesolja mi gori serce!

Marija! Mati ljubeznjiva,
Si lepa vsa brez madeža.
Po Tvojih licah svit razliva
Devišta rajska zarija,
In milost sije iz oči,
Ljubezen v sercu ti gori.

Zatorej romar do Marije
Na Kalobje rad pribeži,
Da v Materno naročje zlije
Britkosti, solze in skerbi; —
In zopet gré vesel damó,
Blagruje kalobsko goró.

In kader zadnjič svit razgrinja
Večerno solnce čez goré.
Se mi življenja zvezda vtrinja,
Marija! klical bom na Té:
Tolaži me, Marija, zdaj,
In pelji dušo v sveti raj!

Priteci s križem, vbogi oče!
K Marii sem na Kalobje,
V Marijno krilo solze vroče
Izlite revno matere!
Spet bote potolaženi
Od tod veseli damo šli.

Tud vi mladenči sem hitite
V naročje svoje Matere,
Marii ličin vene pletite
Neveste Jezusove vse!
In čistosti deviški cvet
Bo lepšal vaše duše spet.

Kaj, vbogi grešnik, pa preliva
Solzá potoke ti sercé?
Zaupaj! — Mati ljubeznjiva
Kleči pred Jezusom za te;
Tud tebi solnce milosti
Na Kalobji se zasvitli.

Prepevaj romar čast Marije,
V nebo naj petja glas doni;
Dokler kolj tvoje serce bije,
Naj za Marijo ti gori;
In ko se boš podal od tod,
Marija spremljaj te povsod!

J. V.

Razgled po kersanskim svetu.

Cerkvene obleke, ki so jih Nj. veličanstvo cesar Ferdinand sv. Očetu podarili, so naslednje: mašni plajš, 2 dalmatiki, pluvial, velum, roket in 3 albe. Vezanja (štikanje) z iglo so tako tenke in izverstne, da bi bilo misliti, da so z barvami in šetkam delane. Te sito umetne dela so zdaj v Rimu na ogled postavljene in rimske gospé, ki se umé na take reči, jih nikoli ne morejo prehvaliti. Vsi ti izdelki so mende narejeni v neki dekliški rejšnici v Veroni, ki se Kanosa imenuje, in bile so že pred 10 leti za-

čete. Sv. Oče so bili tega darila silno razveseljeni in dali so ga na ogled, da Rimljanje bolj spoznajo pobožnost avstrijske cesarske hiše in njeno vdanost do sv. Sedeža.

Dunaj. Ker so bile izverstne rednice mladosti, sestre revnega detinstva Jezusovega v zgornjem Döblingu blizu Dunaja prav hudobno krivo tožene, kakor de bi bilo noko deklice terpinčite, od sodnije pa čisto nedolžne spoznane, so nekteri katoliški možje na Dunaju zaupno in milvavno pismo do njih napravili in ga v podpis dajali. V malo tednih je že veliko čez 3000 podpisov šteló, od knezov, grofov, pravosrednikov (advokatov), dohtarjev, višjih in nižjih uradnikov, mestjanov, posestnikov, sploh od oseb iz vsih stanov, in 13. susca se je pismo v izvirnem spisu podalo gospej prednici uniga samostana, ki si ga bode gotovo dobro v spomin shranila. Veselo je to, ker vidimo, da je še veliko mož v vsih stanovih, ki jim veljá resnica čez vse drugo.

Iz Zagreba. „Katolički list“ piše: Pred kratkim smo pisali, da so zagrebški vikši škof križevaškiga škofa vprašali, koliko bolgarskih mladenčev in za koliko bi jih sprejeli v svoje semenišče. Križevaški škof so odgovorili, da imajo prestora za 16 mladenčev, in vsak je sprejet za letnih 240 gold.; sedem jih bodo že prihodnje leto vzeli, in sicer na stroške zagrebškiga vikšiga škofa, štiri na stroške dijakovškiga, in eniga na stroške zagrebškiga kapitelna. Razun Bolgarov pridejo prihodnje šolsko leto tudi mladenči iz Heregovine, in na vprašanje zagrebškiga vikšiga škofa je franciškanski provincial škofije sv. Ladislava odgovoril, da more tri mlade redne duhovne sprejeti; za vse tri bodo vikši škof zagrebški stroške plačali.

Iz Diakova. Jovan Ponović, duhoven nezedinjene gerške vere v Bosni, sin bogatiga gerškiga duhovna, fajmošter v Zenici in pozneje v Sarajevu, je mnoge knjige bral in se z obraženimi ljudmi družil ter se je kakor ves prerodil in začel ljubiti vero latinske cerkve in misliti na prestopljenje v tajisto. To zimo je po mnogih zaprekah zapustil svojo faro in pride v Diakovo. Sliši se, da se mu bo prostor našel v križevski škofiji, ker ne zna latinskiga jezika, in mu je ljubši pri znanim jeziku in obredu ostati, kjer že bodi v katoliški Cerkvi. Mož je srednje starosti, prijazen, pobožin in zadosti učen. Pripoveduje, da je zgléd Ivana Čokerljana in njegove bukve: Bogoslovje pravosl. cerkve iztočne i zapadne u Beču 1859 imelo veliko moč do njega in de je namenil enako veči knjigo po svoji lastni skušnji spisati. (Kat. list.)

V Siegenburg-u na Parskim so imeli oo. kapucini pred pustam ljudski misijon, kteriga sud je bil med drugim ta, da so ondotni sedmeri gostivniki ali kerčmarji sklenili, nobenih pustnih plesov ne napravljati.

Monáško-freiziško nadškofijstvo je svojimu duhovstvu pisalo naslednje verstice, ki so tudi drugod premisljiva vredne: „Po nekem duhovnu je škofijstvo zvedilo, da pohisevavci bogoljubnost pospešujoče križeve štacijone z lesa prodajajo, ki pa imajo na drugi strani gerde, nesramne podobé, ktere se ne vidijo na prvi pogled, ampak, če se nekako zabernejo. — Ravno tako je tudi znano, da hudobni potepuhi bukve prodajajo in razširjajo, kterih napis je lep in bogoljubnost kaže, zapopadek pa kuži in pači vero in življenje. Tudi se je zapazilo, da so nalaš društva, ki take reči med ljudstvo raznašajo.“ Škofijstvo opominja duhovstvo, tako ravnanje ovirati in dobre bukve med ljudstvo razširjati. Ker je pred kratkim pravda zoper znane kupce v Norimbergu vstala, se sumi, da se te spake tamkaj napravljajo.

Kako protestantje v Kraljevcu (Königsberg-u) katolicane ljubijo. Dva katoliska očeta sta v jeseni lanskiga leta protestansko šolsko nadglednijo prosila, da naj bi njuni otroci ne bili siljeni, v protestanski verski nauk, ker taka odveza je povsod spoznana pravica. Nadglednik eniga očeta naj poprej zapeljuje: „čemu to, sej

vsi v eniga Boga verujemo itd.,“ ko nič ne opravi, ga straši, de bo to reč vladi naznanil. — Drugi oče, ko le ni rešenja njegove prošnje, je otroka sam vzel iz protestanškiga verskiga uka, misleč de to se samo po sebi razume, de mu zato ne bo nihče sile delal. Ali motil se je, bil je primljen, otroka spet pošiljati. Pride po mnogih pričkarjih s protestanško verolovsko nadglednijo pritožba pred vlado, ktera nadglednii razodene, de imata katoliška očeta pravico, svojo otroke odtegniti od protestanškiga verskiga nauka; tode nadgledniku to še ni dosti, on tirja še poprej, de naj se mu skaže, kako se bodo otroci po katoliško podučevali, še le potem, de jih protestanškiga verouka zamore rešiti!! Ta predikant hoče tedaj imeti nadgledništvo nad katoliškim kersanskim naukam, ter presoditi, če se katoliški kers. nauk zadostno uči itd.! Kdo bo še rekel, de nadglednija v Kraljevu toliko prehvaljene ljubezni nima — za verolovstvo! — Uboge katoliške vdove, ako niso otrók v protestanške šole pošiljale, so bile dosihmal toliko terpinčene in nadlegovane, de so mogle odjenjati. — Tirolci pač vedó, česa se bojé.

Imenitni benediktinski samostan Rheinau na švicarskim, ki že 1000 let stoji, so freimaurarji in protestanška tolerancija pogoltnili. 2. sušca je veliki svet v Zürich-u s 157 glasovi zoper 22 sklenil ga odpraviti.

(Bl. a. T.)

V Jakinu skazovanje za sv. Očeta. Tisti čas ko so 21. svečana iskali v tem mestu rogoviljenje zoper sv. Očeta vzdigniti, so Jakinci skrivaj, kakor prvi verniki ob času preganjanj, zbirali darove in so čez štir sto lir poslali do sv. Očeta. Darovi so spremljani z mnogoterimi spodbudnimi reki; eden pravi: „Gorjé mogočnimu, ki podere plot ptujiga polja, in si ga sebi prilasti!“ Drugi: „Blagoslovite me, o sv. Oče! in Vaš blagoslov naj razveseli mene in mojo deržino, ki je uzaljena zavoljo Vaših britkost; ubog kmet daruje 20 bajokov“ itd. — Sploh kaže vsak list „Armonie“, de laška gerdobija ima le malo prijatlov; nesreča pa je, kakor spleh v enacih zadevah, de brezbožni tatovi, roparji, rovarji in freimavrarji imajo ključe v rokah, pa tudi škorpijone, de z njimi tergajo uboge Italijane; od tega, kar naropajo, pa tudi nekatere bajoke med potepuho strošijo, de se po ulicah zoper papeža derejo, kadar se jim reče.

Turinski vikši škof Fransoní, že več let po laskih antikristih in freimavrarjih v pregnanstvu, je umrl. **Laška svoboda.** Piemónski pravni minister je naj ojštrejši naredbe ukazal zoper tiste škofo, ki bi si zmislili v mescu majniku v Rim popotvati. — Nazadnje bo mogel še mežnar iti k ministru po dovoljenje, če bo hotel cerkev pomctati.

Po Borgo San Sepolkro, nekaj ur od Florencije na Laškim, so se pustni čertek maskare vlačile; en voz teh gujusob se je prederznil ter vlekel papeža in kardinale v prav smešni obleki. Ljudstvo okoli voza vpije: „Papež, odnehaj! Papež odnehaj!“ pa papež zmiraj z glavo odmaja. Hitro pa se je maševanje razodelo nad toliko prederznostjo. Človeka, ki je bil na vozu za papeža, je tisti dan mertud zadel in je čez nekaj ur umrl. (Volksb.)

Milgsp. Lavigerie, francoski „uditore di Rota,“ je napravil v Rimu družbo za šole na Jutru v prid katoličanov v Sirii in novospreobrnjenih Bolgarov. Lavigerie se je l. 1860 skazoval s svojo veliko gorečnostjo za pomoč tistim libanskim katoličanam, ki so bili ubežali mesarjenju in klanju nečloveških Druzov in Turkov. To je toliko bolj potrebno, ker pišejo, de žalostne dogodbe l. 1860 na Libanu ne de bi bile katoličanam kako polajšanje prinesle, so jih le še v težji železje vklenile. Francoska, morebiti le preveč politiška pomoč je imela premalo blagoslova. Mahomedan, priseženi in pridušeni sovražnik kersanstva, je katoličane kral, davil in požigal, zdaj se pa smeja. Po ne-

vošnjivosti velikih vlad in razporu med sporočniki, ki so bili poklicani, celiti kervave rane na Libanu, se je Turčii vspešilo, v deželi nezaupnost zbuditi, zapletke natrositi, razpore napraviti, davke na pol zvišati itd. Nasledki zastran revšine so še zmiraj britki, in protestantje si išejo nesrečo v svoj prid obrniti. (Po Bl. a. T.)

Droblinica.

Košček slepe kulture je 30. pros. t. l. razodela „Germanija,“ društvo nemških študentov v Pragi, ko je preslavljala nemškiga politika in pesnika Arndta. Po govoru in pesmi: „Wo ist des Deutschen Vaterland?“ so kultivirani „burši“ „...pili“ za pokoj duše velikiga Arndta. Mi priprosti in nevedni Slovani smo pač vedili, de se moli za duše ranjic, de bi se pa tudi zanje pilo, nam je čisto nova reč. O hvala tebi, židana kultura! kaj nam vender ti vse povčš. Nekteri naravoslovcov učijo, de je človek brat z opico, de se je v prvo izlegel iz naplava s solncam razgretiga; drugi pravijo, de ima dušo enako živinčetu; zopet drugi terdijo, de celo duše nima; „burši“ pa za pokoj duš svojih oslavljenecov pijejo! Zdaj se pa še čudite, de se mi terdoserčni Slovani taki luči ne damo razsvetliti! (Poz. č.)

Od rajske pličice.

(Kopernjenje po večni spomladi.)

Preljuba rajska tičica,
Ti mojga serca pevčica!
Zakaj tak dolgo se mudiš,
In v britki tugi nas pustiš?

Golobje kralijo vesel',
Zerjavi so že mem letel',
Černivček nosi gnejzdice,
Pa le ni mile pevčice.

Zletela si nam čez morjé,
Pustila rjave nam goré:
Vse želje grejo za taboj,
Priléti skorej in zapoj.

Veselo poje šinkovček,
Vesél odpéva vlastovček;
Od solnca vert se pomladi,
Življenje novo zasadi:

Podaljšal se je kratki dan,
Potegnul sneg in led je stran';
Pa mile tičice le ni,
Če tudi trava zelení.

O slavóek rajski prid' na dan,
Nebeško pesem mi oznan',
De vzdigne trudniga duhá
V naročje miliga Bogá.

Že zdavno nov je cvet pognal,
Od juga vetric pripihljaj,
Velika nož je pred durmi,
Pa ljube pevčice le ni.

Tam ga svetniki gledajo,
Mu slavo, čast prepevajo,
Na večne citre brenkajo,
Za sabo brate vabijo.

L. D.

Duhovske spremembe.

V goriški nadškofii. Č. g. Mih. Pecorari, drugi kaplan in oskerbnik čč. mm. Ursulinarc v Gorici, je v začasni pokoj stopil, na njegovo mesto je odločen č. g. Franc Zängerle, kaplan v Poljani.

Vikarija Moraro je povzdignjena v farno.

Dobrotni darovi.

Za afrik. mis.: Iz Ternovske fare 3 gld. Z Dobovca 6 gld.

Pogovori z gg. dopisovavci.

V. č. g. — č: Spis o imenovani reči bi bil gotovo truda vredin; vender pa bi se po okolišinah sem ter tje kake reči vmés mende mogle povedati „in lingua latina.“ Poslano nam je prav doželeno; hvala! — G. H. v G.: St. 24. l. 1861 ni več. — G. J. B.: Zastr. Dan. je vravnano. — G. M. K.—č: Namena Vašiga spisa ne umemo do čistiga; sodbe bravcov iz tih malo znamenj za imenovani spis skorej ne moremo pričakovati.